

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Trener koni wyścigowych (516404)

**Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy
zajmujący się zwierzętami**

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Trener koni wyścigowych (516404)

**Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy
zajmujący się zwierzętami**

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Trener koni wyścigowych (516404)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [510]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce autorskie wykonane przez zespół ekspercki.

Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB
26-600 Radom, ul. K. Pułaskiego 6/10, tel. centr. (048) 364-42-41, fax (048) 364-47-65
e-mail: instytut@itee.radom.pl <http://www.itee.radom.pl>

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne	5
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji.....	7
2.7. Zawody pokrewne.....	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	8
3.1. Zadania zawodowe	8
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Pozyskiwanie, obsługiwanie i utrzymywanie w formie konia wyścigowego	8
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Organizowanie pracy stajni wyścigowej	10
3.4. Kompetencje społeczne	10
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu	11
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji	11
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	11
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	11
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.....	12
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	13
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie	14
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	14
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	15
7. SŁOWNIK POJĘĆ	16
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	16
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe).....	18

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Trener koni wyścigowych 516404

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Nie występują nazwy zwyczajowe zawodu.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 5164 Pet groomers and animal care workers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Małgorzata Łojek – Traf – Małgorzata Łojek, Warszawa.
- Patrycja Mysza – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Krzysztof Ziemiański – Niespodzianka – Krzysztof Ziemiański, Warszawa.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Łukasz Baka – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Maria Konarska – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Małgorzata Przybyszewska – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Agnieszka Szczuchura – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Magdalena Łuczyńska – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Olsztyn
- Bogdan Strójuw – Stajnia Stary Dwór Dorota Kałuba i Bogdan Strójuw, Warszawa.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Karolina Koszela – Zespół Szkół Techniczno-Weterynaryjnych w Trzcianie.
- Izabela Pyszkowska – Poradnia Doradztwa Zawodowego i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Elblągu.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Trener koni wyścigowych wykonuje pracę związaną z przygotowaniem koni do gonitw przeprowadzanych na torach wyścigów konnych¹⁵, zgodnie z przepisami ustawy o wyścigach konnych i regulaminem wyścigów konnych, których zadaniem jest ocena stopnia dzielności wyścigowej koni³.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Trener koni wyścigowych jest zawodem o charakterze usługowym. Trener bierze udział w wyborze koni do treningu oraz opracowaniu i wdrożeniu optymalnych metod treningowych dla każdego konia. Jego zadaniem jest również opieka nad końmi. Trener powinien doprowadzić konia do formy wyścigowej i utrzymywać go w dobrej kondycji. Odpowiada za opracowanie indywidualnych wytycznych dla koni w tym zakresie. Osoba pracująca w tym zawodzie zajmuje się także szkoleniem jeźdźców wyścigowych⁶.

Celem jego pracy jest przygotowanie koni do gonitw: płaskich, przeszkodowych, płotowych oraz rozgrywanych klusem lub galopem.

Współpracuje z właścicielami koni, ale także z weterynarzami, podkuwaczami, zoofizjoterapeutami itp. Tworzy warunki do odpowiedniego rozwoju i kształtowania koni. Powinien zapewniać miejsca do treningu i pomieszczenia do odpoczynku zarówno dla koni, jak i dla osób pracujących w stajni.

WAŻNE:

Trener koni wyścigowych powinien przywiązywać szczególną uwagę do dobrostanu powierzonych mu zwierząt.

Sposoby wykonywania pracy

Trener koni wyścigowych stosuje metody, techniki i procedury związane m.in. z:

- pozyskiwaniem koni do treningu,
- zapewnianiem koniom odpowiednich warunków bytowych i zabezpieczaniem przed podaniem niedozwolonych środków dopingujących,
- sporządzaniem i wdrażaniem planu żywienia,
- dobieraniem odpowiednich metod do danego konia,
- przyuczaniem młodego konia do przyjęcia kiełzna⁷, noszenia siodła i jeźdźca (zajeżdżenie koni¹⁷),
- ustalaniem planu treningowego, optymalnego dla każdego konia, służącego do uzyskania formy niezbędnej do udziału w gonitwach,
- menażowaniu koniem⁹ (sporządzeniem planu startowego, w zależności od predyspozycji danego konia),
- ustalaniem właściwej dla danego konia taktyki w gonitwie, doborem jeźdźcy do określonego konia,
- organizowaniem pracy w stajni,
- zarządzaniem jeźdźcami i pracownikami obsługi stajni,
- zaopatrywaniem stajni w żywność dla koni, środki czystości itp.,
- dopełnianiem formalności i procedur związanych z udziałem konia w gonitwach.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Miejszem pracy **trenera koni wyścigowych** jest stajnia, tor treningowy, ewentualnie hala. Trenerzy, którzy prowadzą działalność poza dużymi ośrodkami treningowymi, korzystają ze ścieżek leśnych i/lub łąk do prowadzenia treningu. Trener koni wyścigowych okazjonalnie wykonuje obowiązki w siedzibie Polskiego Klubu Wyścigów Konnych¹³ bądź w siedzibach organizatorów wyścigów konnych, klinikach dla koni, na aukcjach koni.

Trener wykonuje większość obowiązków na wolnym powietrzu, bez względu na warunki atmosferyczne (deszcz, śnieg, niskie lub wysokie temperatury). W budynkach stajennych jest narażony na działanie gazów inwentarskich (siarkowodor, amoniak).

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Trener koni wyścigowych w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- rower lub inny pojazd,
- lornetkę,
- stoper,
- laskę zoometryczną⁸ i taśmę do mierzenia koni,
- maszynę do stępowania i kłusowania koni, tzw. „karuzelę”,
- komputer/smartfon z dostępem do internetu.

Organizacja pracy

Trener koni wyścigowych określa porządek czynności wykonywanych w stajni wyścigowej i na treningu. Wydaje polecenia jeźdźcom i obsłudze stajennej.

Praca wykonywana jest od wczesnych godzin rannych, między 6.00 a 12.00 oraz po południu, między 17.00 a 19.00. Jest to uwarunkowane zachowaniem dobowego rytmu funkcjonowania organizmu końskiego, a przede wszystkim zachowaniem odpowiednich odstępów między treningiem a stałymi porami karmienia. W niektórych przypadkach (przy małej liczbie koni) praca może być wykonywana między 8.00 a 15.00. Dużo czasu zajmują trenerowi dojazdy na hipodromy⁵, na których musi wykonywać obowiązki w dni wyścigowe.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Wśród głównych zagrożeń w pracy **trenera koni wyścigowych** wyróżnia się:

- możliwość urazów wynikających z obcowania z końmi (kopnięcia, ugryzienia, przyciśnięcia przez konia),
- wysokie stężenie gazów w budynkach stajennych (amoniak, siarkowodor),
- zapylenie powietrza w stajni.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **trener koni wyścigowych** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność zmysłu węchu,
- sprawność zmysłu dotyku;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość wzroku,
- ostrość słuchu,
- czucie dotykowe,
- powonienie,
- szybki refleks,
- zręczność rąk i palców,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- zdolność koncentracji uwagi,
- uzdolnienia organizacyjne,
- podzielność uwagi,
- dobra pamięć,
- łatwość wypowiadania się w mowie i piśmie,
- łatwość podejmowania decyzji;

w kategorii cech osobowościowych

- zamiłowanie do pracy z końmi,
- odporność na stres wynikający z rywalizacji,
- samodzielność,
- samokontrola,
- odporność emocjonalna,
- wychodzenie z własną inicjatywą,
- wytrwałość i cierpliwość,
- przywództwo,
- gotowość do ustawicznego uczenia się i dzielenia się wiedzą.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Osoba pracująca jako **trener koni wyścigowych** powinna mieć dobry ogólny stan zdrowia i zdolności pozwalające na zarządzanie pracownikami. Praca trenera koni wyścigowych pod względem wydatku energetycznego należy do prac średnio ciężkich. W zawodzie niezbędna jest ogólna wydolność fizyczna i sprawny zmysł dotyku. Przeciwwskazania do wykonywania pracy w tym zawodzie to m.in.:

- wady wzroku w stopniu uniemożliwiającym korekcję za pomocą okularów,
- niektóre choroby neurologiczne lub psychiczne.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Trenerem koni wyścigowych może zostać osoba, która:

- ukończyła studia wyższe na kierunku zootechnika, weterynaria lub rolnictwo oraz posiada co najmniej 2-letni staż pracy w stajni wyścigowej lub wykonywała czynności związane z obsługą koni w stajni wyścigowej przez okres co najmniej 2 lat,
- posiada co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe oraz co najmniej 5-letni staż pracy w stajni wyścigowej lub wykonywała czynności związane z obsługą koni w stajni wyścigowej przez okres co najmniej 5 lat,
- wygrała co najmniej 500 gonitw,
- przed dniem 1 września 2001 r. zajmowała się trenowaniem koni przez okres co najmniej 3 lat,
- nie została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko ochronie zwierząt lub za przestępstwo przeciwko mieniu
- nie została pozbawiona prawa do trenowania, dosiadania (powożenia) koni lub pełnienia funkcji sędziego wyścigowego prawomocnym orzeczeniem wymierzającym taką karę dyscyplinarną.

Osobie, która nie spełnia określonych prawem warunków, może być udzielona licencja na trenowanie wyłącznie tych koni, których jest właścicielem lub współwłaścicielem.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Do wykonywania zawodu **trener koni wyścigowych** wymagane jest uzyskanie uprawnień i przedstawienie licencji na trenowanie koni w danym roku kalendarzowym. Licencja wydawana jest przez Prezesa Polskiego Klubu Wyścigów Konnych, po ukończeniu specjalistycznego szkolenia – kursu trenerskiego i zdaniu egzaminu, po którym nabywa się uprawnienia do trenowania koni.

Osoba kandydująca na to stanowisko może uzyskać:

- dyplom technika hodowcy koni,
- dyplom licencjata, a następnie magistra np. na kierunku zootechnika lub hipologia i jeździectwo,
- dyplom ukończenia studiów podyplomowych na kierunku hodowla koni i jeździectwo.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Trener koni wyścigowych jest oceniany na podstawie liczby zwycięstw trenowanych koni i sumy wygranych przez nie nagród pieniężnych. Ranking trenerów koni wyścigowych jest na bieżąco publikowany na stronie www.pkwk.pl. Trener może rozwijać się zawodowo, by wykonywać zawód pośrednika w handlu końmi, hodowcy koni wyścigowych i sędziego wyścigowego.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Trener koni wyścigowych może potwierdzić trzy kwalifikacje w zawodzie pokrewnym technik hodowcy koni: RL.19 Organizacja chowu i hodowli koni, RL.20 Szkolenie i użytkowanie koni lub RL.06 Jeździectwo i trening koni. Egzaminy organizują Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Formą potwierdzenia kompetencji jest również dyplom szkoły wyższej np. na kierunku zootechnika lub hipologia i jeździectwo oraz dyplom ukończenia studiów podyplomowych na kierunku hodowla koni i jeździectwo.

W systemie pozaformalnym potwierdzeniem jest licencja na trenowanie koni wydawana przez Prezesa Polskiego Klubu Wyścigów Konnych.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **trener koni wyścigowych** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Technik hodowca koni ⁵	314203
Dżokej	342101
Sędzia wyścigowy	342206

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **trener koni wyścigowych** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Ocenianie konia.
- Z2 Zapewnianie koniowi dobrych warunków bytowych i utrzymywanie go w dobrym zdrowiu.
- Z3 Doprowadzanie konia do kondycji wyścigowej i utrzymywanie go w formie.
- Z4 Menażowanie końmi.
- Z5 Dobieranie sprzętu jeździeckiego podczas treningu i w gonitwach.
- Z6 Opracowywanie harmonogramu codziennej pracy w stajni wyścigowej.
- Z7 Nauczanie jeźdźców i pracowników stajni postępowania z końmi.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Pozyskiwanie, obsługiwanie i utrzymywanie w formie konia wyścigowego

Kompetencja zawodowa Kz1: Pozyskiwanie, obsługiwanie i utrzymywanie w formie konia wyścigowego obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Ocenianie konia	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Genealogię koni; - Eksterier i interier koni⁴; - Rodzaje przyrządów służących do wykonywania pomiarów zoometrycznych; - Rasy koni; - Behawior koni².	- Analizować rodowód w celu określenia predyspozycji konia i jego wartości wyścigowej; - Opisywać eksterier konia; - Oceniać budowę konia pod kątem przydatności do wyścigów; - Mierzyć konia za pomocą laski i taśmy zoometrycznej; - Identyfikować konia na podstawie dokumentów i opisu graficznego; - Rozróżniać rasy koni; - Oceniać zachowanie i charakter koni.

Z2 Zapewnianie koniowi dobrych warunków bytowych i utrzymywanie go w dobrym zdrowiu	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Fizjologię koni; - Sposoby wykonywania pomiarów fizjologicznych; - Sposoby kontrolowania stanu kończyn; - Zasadność wykonywania zabiegów fizjoterapeutycznych; - Rodzaje ściółek stosowanych w stajniach; - Zasady żywienia koni; - Zasady stosowania suplementów dla koni; - Zasady paszoznawstwa.	- Oceniać funkcjonowanie organizmu konia i wykrywać nieprawidłowości wymagające interwencji podkuwacza, weterynarza itp.; - Kontrolować stan kończyn konia po wysiłku poprzez <u>badanie palpacyjne</u>¹; - Mierzyć koniowi temperaturę i tętno; - Oceniać stan uzębienia; - Dobierać zabiegi pielęgnacyjne i fizykoterapeutyczne (masaż, prysznic); - Dobierać właściwą ściółkę dla danego konia (słoma, trociny); - Ustalać odpowiednią dawkę żywieniową; - Dobierać odpowiednie suplementy dla danego konia (elektrolity, preparaty krwiotwórcze, preparaty wzmacniające kopyta); - Oceniać paszę pod kątem jakości i przydatności.
Z3 Doprowadzanie konia do kondycji wyścigowej i utrzymywanie go w formie	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady treningu koni; - Oznaki sygnalizujące zmęczenie konia; - Terminologię i powszechnie używane słownictwo związane z wyścigami konnymi.	- Ustalać intensywność i objętość treningu dla każdego konia; - Reagować na oznaki przetrenowania fizycznego i zmęczenia psychicznego konia; - Dostosowywać plan treningowy do wieku, stopnia rozwoju i predyspozycji konia oraz stanu nawierzchni na torze treningowym; - Oceniać stopień przygotowania konia do wyścigu; - Posługiwać się odpowiednią terminologią i nazewnictwem związanymi z wyścigami konnymi.
Z4 Menażowanie końmi	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Plany wyścigów konnych na dany rok w Polsce i za granicą; - Regulamin wyścigów konnych (w tym procedury w nim określone); - Terminologię i powszechnie używane słownictwo związane z wyścigami konnymi; - Rodzaje podków.	- Planować starty konia na podstawie planów gonitw różnych organizatorów wyścigów; - Dobierać odpowiedni wyścig w celu maksymalnego wykorzystania możliwości konia i zdobycia przez niego maksymalnej możliwej sumy nagród; - Zapisywać konia do gonitw; - Wycofywać konia z gonitw; - Wnosić <u>protest</u>¹⁴; - Przestrzegać procedur określonych w regulaminie wyścigów konnych i w regulaminach organizatorów gonitw; - Rozróżniać dozwolone i zabronione przez władze wyścigowe rodzaje podków.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Organizowanie pracy stajni wyścigowej

Kompetencja zawodowa Kz2: Organizowanie pracy stajni wyścigowej obejmuje zestaw zadań zawodowych Z5, Z6, Z7, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z5 Dobieranie sprzętu jeździeckiego podczas treningu i w gonitwach	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Rodzaje sprzętu pomocniczego; - Zasady dobierania <u>ogłowią</u>¹¹, siodeł i sprzętu pomocniczego (nauszniki, <u>okulary</u>¹², <u>nachrapniki</u>¹⁰, <u>wytoki</u>¹⁶, ochraniacze itp.); - Rodzaje kielzn.	- Siodłać konia do gonitwy; - Dobierać odpowiednie ogłowia i kielzno dla danego konia; - Dobierać sprzęt pomocniczy według potrzeb.

Z6 Opracowywanie harmonogramu codziennej pracy w stajni wyścigowej	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady komunikacji interpersonalnej; - Sposoby kontroli działań pracowników; - Harmonogram czynności związanych z prawidłowym funkcjonowaniem stajni, zgodnie z naturalnym rytmem biologicznym koni; - Przepisy BHP i Kodeks pracy.	- Przydzielać zadania odpowiednim pracownikom; - Kontrolować prawidłowość wykonania zadań; - Dostosowywać harmonogram prac do naturalnego rytmu biologicznego koni; - Przestrzegać przepisów BHP i Kodeksu pracy.

Z7 Nauczanie jeźdźców i pracowników stajni postępowania z końmi	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady jazdy konnej wyścigowej; - Zasady postępowania z końmi; - Zasady obsługi i dosiadanania koni; - Zasady kultury i etyki zawodowej.	- Szkolić jeźdźców początkujących i zaawansowanych; - Dobierać właściwego jeźdźcę dla każdego konia; - Ustalać taktykę jazdy na treningu i w gonitwie; - Uczyć pracowników wszystkich czynności związanych z codzienną obsługą i dosiadananiem koni; - Przestrzegać zasad kultury i etyki zawodowej.

3.4. Kompetencje społeczne

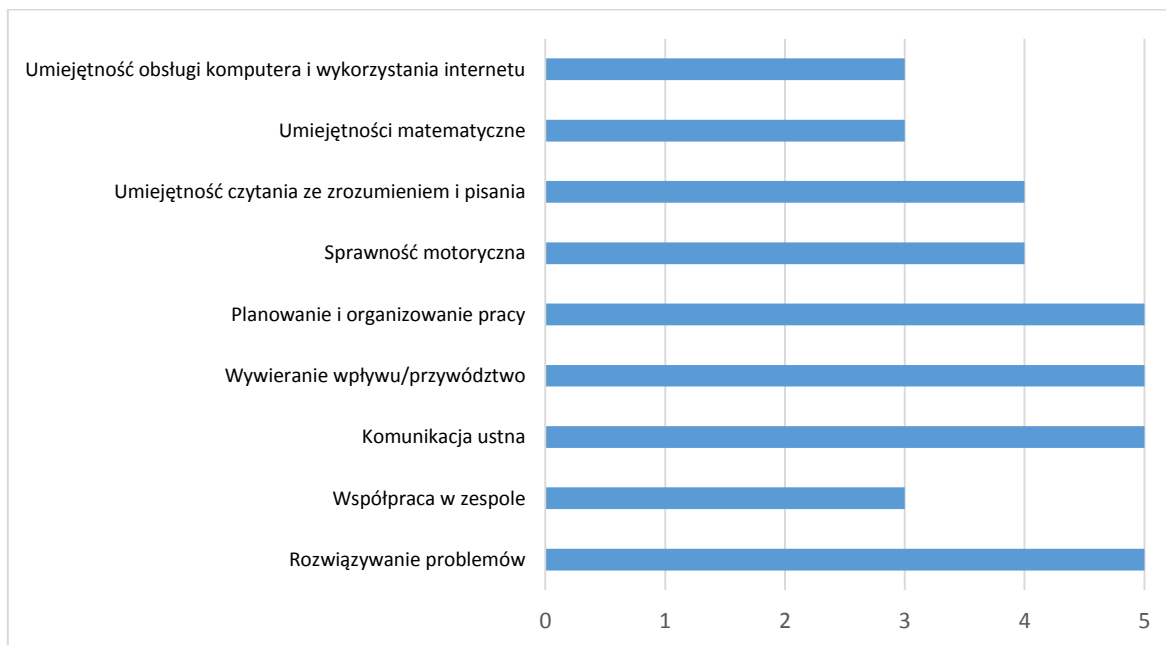
Pracownik w zawodzie **trener koni wyścigowych** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za powierzone konie.
- Podejmowania kontaktów z właścicielami koni.
- Kierowania się zasadami etyki zawodowej, mając na uwadze dobrostan zwierząt.
- Organizowania codziennej pracy stajni.
- Zarządzania pracownikami stajennymi.
- Promowania wyścigów konnych i wypowiadania się w mediach.
- Dawania przykładu swoją postawą, zachowywania się godnie.
- Postępowania zgodnie z zasadami etyki zawodowej obowiązującej w pracy ze zwierzętami.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **trener koni wyścigowych**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **trener koni wyścigowych**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **trener koni wyścigowych** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Trener koni wyścigowych może podjąć pracę w zawodzie w ramach własnej działalności gospodarczej lub nawiązując współpracę z właścicielami koni, na przykład stadninami bądź stajniami firmowymi prywatnych właścicieli.

Zdecydowana większość trenerów koni wyścigowych pracuje na własny rachunek.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu edukacji zawodowej w Polsce nie prowadzi się kształcenia w zawodzie **trener koni wyścigowych**.

Można natomiast kształcić się w technikum w zawodzie pokrewnym technik hodowca koni lub na studiach licencjackich, a następnie magisterskich i podyplomowych na kierunkach takich, jak:

- zootechnika,
- hipologia i jeździectwo,
- hodowla koni i jeździectwo.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe (dla dorosłych) w zakresie kwalifikacji właściwych dla zawodu technik hodowca koni (RL.19 Organizacja chowu i hodowli koni, RL.20 Szkolenie i użytkowanie koni lub RL.06 Jeździectwo i trening koni) mogą oferować:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego,

- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kompetencje właściwe dla ww. kwalifikacji potwierdzają Okręgowe Komisje Egzaminacyjne, po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu (również w trybie eksternistycznym).

Szkolenie

Kursy dla kandydatów na **trenerów koni wyścigowych** organizuje okazjonalnie Polski Klub Wyścigów Konnych. Poszerzać wiedzę można na szkoleniach i warsztatach organizowanych zazwyczaj przez prywatne firmy na temat:

- hipologii,
- hodowli koni,
- behawiorystyki zwierząt,
- zarządzania stadniną.

Organizatorzy szkoleń z reguły poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami lub zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wybiezstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wybieram-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2018 r.) osób pracujących w zawodzie **trener koni wyścigowych** kształtuje się z reguły w przedziale od 3000 zł do 4000 zł miesięcznie brutto w przeliczeniu na jeden etat, przy zatrudnieniu przez właściciela koni.

Wynagrodzenie dodatkowe jest uzależnione od wyników koni (wynosi 10% od nagród wygranych przez konia, wypłacanych przez organizatora gonitw) oraz umowy wynegocjowanej z właścicielami koni. Zarobki na procentach z wygranych sięgają 129 000 zł rocznie (na podstawie statystyk Polskiego Klubu Wyścigów Konnych z 2017 roku).

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **trener koni wyścigowych** możliwe jest zatrudnienie osób niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O), w przypadku możliwości skorygowania ich soczewkami kontaktowymi lub szklami korekcyjnymi;
- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych;
- z innymi rodzajami niepełnosprawności wynikającymi z chorób układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego i innych – pod warunkiem, że praca nie wymaga znacznego wysiłku fizycznego oraz jest zorganizowana w taki sposób, by pracownik miał możliwość regularnego przyjmowania leków i dokonywania niezbędnych zabiegów pielęgnacyjno-medycznych (np. zastrzyków insulinowych);
- z niewielką dysfunkcją kończyn górnych i dolnych (05-R), która nie wyklucza swobodnego poruszania się oraz należytego wykonywania prac.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO: <https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10. 2018 r.

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 18 stycznia 2001 r. o wyścigach konnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 194).
- Ustawa o ochronie zwierząt z dnia 21 sierpnia 1997 r. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1840, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 marca 2016 r. w sprawie regulaminu wyścigów konnych (Dz. U. poz. 536).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 września 2011 r. w sprawie wysokości opłat z tytułu organizowania wyścigów konnych oraz uczestnictwa w tych wyścigach (Dz. U. Nr 214, poz. 1272).
- Regulamin nadawania uprawnień do trenowania koni galopem albo kłusem, dosiadania koni oraz powożenia koni, Załącznik do Zarządzenia nr 2/2015 Prezesa Polskiego Klubu Wyścigów Konnych.

Literatura branżowa:

- Bartle C., Newsum G.: Trening konia sportowego. Ujeżdżanie, skoki, kros. Wydawnictwo Galaktyka, Łódź 2010.
- Biuletyny Polskiego Klubu Wyścigów Konnych.
- Higgins G.: Anatomia i fizjologia w treningu konia. Praktyczny przewodnik dla trenerów, jeźdźców i miłośników koni. Akademia Jeździecka, 2013.
- Savoie J.: Wszechstronne szkolenie koni. Wydawnictwo Galaktyka, Łódź 2005.
- Skorupski K.: Psychologia treningu koni. PWRiL, Warszawa 2006

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10. 2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Baza koni wyścigowych: <http://www.koniewyscigowe.pl>
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik hodowcy koni http://www.oke.lodz.pl/pobierz/zawodowy/informatory/informator_Z122_314203_THK.pdf
- Portal BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Portal branżowy: <http://www.wyscigi-konne.info>

- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Strona Polskiego Klubu Wyścigów Konnych: <http://www.pkwk.pl>
- Strona toru wyścigowego Partynice: <http://www.torpartynice.pl>
- Strona toru wyścigowego Służewiec: <http://www.torsluzewiec.pl>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.

Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.

Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Badanie palpacyjne	Badanie ścięgien lub innych części ciała konia za pomocą dłoni.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://equicare.pl/portfolio-posts/badanie-palpacyjne [dostęp: 31.10.2018]
2	Behawior konia	Wzorzec zachowania, działania występujący u koni. Może wynikać z dziedziczenia bądź wyuczenia lub naśladownictwa.	http://konzdrowyjak.com.pl [dostęp: 31.10.2018]
3	Dzielność wyścigowa konia	Definiują ją takie cechy, jak: szybkość, wytrzymałość, zdrowie i odporność psychiczna konia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.traf-stajnia.com/trening1.htm [dostęp: 31.10.2018]
4	Eksterier konia	Widoczne cechy budowy konia. Bardzo rzadko używa się również określenia interier konia oznaczającego wewnętrzny, niewidoczny dla oka ludzkiego ustrój, organizm konia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Pruski W.: Hodowla koni, t. 1, Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa 1959.
5	Hipodrom	Tor wyścigów konnych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/hipodrom;3911855.html [dostęp: 31.10.2018]

6	Jeździec wyścigowy	Jeździec dosiadający koni wyścigowych na treningu oraz w gonitwach. Może wykonywać zawód dżokeja.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/sjp/jezdziec;2468118.html [dostęp: 31.10.2018]
7	Kielzno	Metalowy, plastikowy lub gumowy element ogłowia, wkładany koniowi do pyska, służący przekazywaniu koniowi sygnałów i kierowaniu nim.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/kielzno;3922073.html [dostęp: 31.10.2018]
8	Laska zoometryczna	Urządzenie służące do pomiaru wysokości konia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.szkolnictwo.pl/szukaj,Laska_zoometryczna [dostęp: 31.10.2018]
9	Menażowanie koniem	Dobieranie poszczególnych wyścigów z planów gonitw różnych organizatorów.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.trafstajnia.com/trening3.htm [dostęp: 31.10.2018]
10	Nachrapnik	Element ogłowia ograniczający otwieranie pyska konia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Pruski W.: Hodowla koni, t. 1. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa 1959.
11	Ogłowie	Akcesorium zakładane na głowę konia, najczęściej wykonane ze skóry, do którego przypinane są wodze.	Ustawa o wyścigach konnych z dnia 18 stycznia 2001 r. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 194). http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20010110086 [dostęp: 31.10.2018]
12	Okulary dla konia	Akcesorium ograniczające pole widzenia konia.	Ustawa o wyścigach konnych z dnia 18 stycznia 2001 r. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 194). http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20010110086 [dostęp: 31.10.2018]
13	Polski Klub Wyścigów Konnych	Państwowa osoba prawna nadzorowana przez ministra właściwego do spraw rolnictwa, realizująca zadania określone w ustawie o wyścigach konnych.	Ustawa o wyścigach konnych z dnia 18 stycznia 2001 r. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 194). http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20010110086 [dostęp: 31.10.2018]

14	Protest	Zastrzeżenie w sprawie nieprzestrzegania postanowień regulaminu wyścigów konnych dotyczących gonitwy, wniesione przez osobę uprawnioną w czasie i trybie określonych w tym regulaminie.	Ustawa o wyścigach konnych z dnia 18 stycznia 2001 r. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 194). http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20010110086 [dostęp: 31.10.2018]
15	Wyścigi konne	Gonitwy przeprowadzane zgodnie z planem rocznym, zatwierdzonym przez Prezesa Polskiego Klubu Wyścigów Konnych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/wyscigi-konne;3999122.html [dostęp: 31.10.2018]
16	Wytok	Akcesorium pomocnicze ograniczające zadzieranie przez konia głowy do góry.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Suchorski J.: Jeździectwo. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa 1979.
17	Zajeżdżanie koni	Przyuczenie młodych koni do przyjęcia kielzna, noszenia siodła i jeźdźca oraz reagowania na jego polecenia i sygnały.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Pruski W.: Hodowla koni, t. 1, Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa 1959.

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.